

Số: /TTr-VKSTC

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

DỰ THẢO

TỜ TRÌNH

Dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025, Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tối cao kính trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự (dự án Luật) như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH LUẬT

1. Cơ sở chính trị, pháp lý

- Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017, Hội nghị lần thứ sáu (khóa XII) “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả” (Nghị quyết số 18-NQ/TW), nêu nhiệm vụ, giải pháp chung đối với toàn bộ hệ thống chính trị (bao gồm cả hệ thống Viện kiểm sát nhân dân): “Tập trung rà soát, sắp xếp, kiện toàn, tinh gọn đầu mối bên trong các tổ chức của hệ thống chính trị gắn với tinh giản biên chế, cơ cấu lại và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức”.

- Nghị quyết số 27-NQ/TW, ngày 09/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu (khóa XIII) về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới, đề ra mục tiêu: “Tổ chức bộ máy nhà nước cơ bản tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả” và xác định trọng tâm là “xây dựng tổ chức bộ máy nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”.

- Kết luận số 50-KL/TW, ngày 28/02/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW nêu chủ trương: “Tiếp tục kiện toàn tổ chức bên trong của các cơ quan, đơn vị, tổ chức theo hướng tinh gọn; rà soát, bổ sung, hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, mối quan hệ công tác của từng cơ quan, tổ chức ...”.

- Kết luận số 09-KL/BCĐ, ngày 24/11/2024 của Ban Chỉ đạo Trung ương về tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW chỉ đạo: Các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị trực thuộc Trung ương lãnh đạo, chỉ đạo đề xuất, sắp xếp tinh gọn tổ chức bộ máy, biên chế trong các cơ quan, đơn vị, tổ chức thuộc phạm vi, lĩnh vực lãnh đạo, quản lý.

- Để tiếp tục đẩy mạnh cuộc “*Cách mạng*” về tinh gọn tổ chức bộ máy, xây dựng, hoàn thiện, nâng cao hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của đất nước trong kỷ nguyên mới, ngày 24/01/2025, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đã ban hành Kết luận số 121-KL/TW

- Kết luận số 121-KL/TW ngày 24/01/2025 của Ban Chấp hành Trung ương về tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW và Kết luận số 126-KL/TW, ngày 14/02/2025, của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về một số nội dung tiếp tục sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị năm 2025, theo đó yêu cầu: *tiếp tục đổi mới tổ chức, nâng cao chất lượng hoạt động của Tòa án nhân dân, Viện kiểm sát nhân dân, các cơ quan điều tra, thi hành án, bổ trợ tư pháp đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp.*

- Kết luận của Bộ Chính trị (tại văn bản số 13222-CV/VPTW ngày 22/01/2025 của Văn phòng Trung ương Đảng) về tiếp tục sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy Công an địa phương hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong thời kỳ mới.

- Kết luận số 127-KL/TW, ngày 28/02/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về triển khai nghiên cứu, đề xuất tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị nêu: (1) “*Giao Đảng ủy Tòa án nhân dân tối cao, Đảng ủy VKSND tối cao chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, xây dựng các đề án, tờ trình Bộ Chính trị về hệ thống tòa án, viện kiểm sát ở địa phương theo định hướng không tổ chức cấp huyện, báo cáo Bộ Chính trị cho chủ trương trước khi xin ý kiến các cấp ủy, tổ chức đảng...*”.- Công văn số 43-CV/BCĐ ngày 20/3/2025 của Ban Chỉ đạo Trung ương về tổng kết Nghị quyết 18 yêu cầu: “*Đảng ủy Tòa án nhân dân tối cao, Đảng ủy Viện kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp các cấp ủy, tổ chức đảng liên quan triển khai sắp xếp hệ thống tòa án, viện kiểm sát ở địa phương (hoàn thành trước ngày 30/6/2025)*”.

- Kết luận số 135-KL/TW, ngày 28/3/2025 và Kết luận số 136-KL/TW, ngày 28/3/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về các Đề án tiếp tục sắp xếp, tinh gọn bộ máy Tòa án nhân dân, Viện kiểm sát nhân dân đã giao Đảng ủy Quốc hội, Đảng ủy Chính phủ, Đảng ủy Tòa án nhân dân tối cao, Đảng ủy Viện kiểm sát nhân dân tối cao và các cơ quan chức năng khẩn trương chỉ đạo sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan để bảo đảm mô hình, tổ chức bộ máy của Viện kiểm sát nhân dân, Tòa án các cấp sau khi tiến hành sắp xếp hoạt động liên tục, hiệu quả, không bị gián đoạn, không bị bỏ sót nhiệm vụ.

- Nghị quyết số 190/2025/QH15 ngày 19/02/2025 của Quốc hội khóa XV quy định về xử lý một số vấn đề liên quan đến sắp xếp tổ chức bộ máy nhà nước (*Nghị quyết số 190/2025/QH15*), trong đó quy định cơ quan, người có thẩm quyền phải ban hành văn bản quy phạm pháp luật theo thẩm quyền hoặc trình cấp

có thẩm quyền ban hành văn bản quy phạm pháp luật theo trình tự, thủ tục rút gọn để xử lý các văn bản chịu sự tác động do sắp xếp tổ chức bộ máy nhà nước.

Ngày 25/3/2025, Bộ Chính trị đã có kết luận về đề án “*Rà soát, đánh giá những bất cập trong Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự và Luật Thi hành án hình sự liên quan đến áp dụng hình phạt tử hình và thi hành án tử hình; nghiên cứu giảm bớt tội danh bị áp dụng hình phạt tử hình; tăng cường áp dụng biện pháp chuyển đổi từ hình phạt tử hình sang hình phạt tù*” (tại Công văn số 13936-CV/VPTW thông báo ý kiến của BCT về Đề án do Đảng ủy VKSND tối cao báo cáo Bộ Chính trị tại phiên họp ngày 21/3/2025), trong đó, giao Đảng ủy Quốc hội, Đảng ủy Chính phủ, Đảng ủy Công an trung ương, Đảng ủy Bộ Tư pháp, Đảng ủy VKSND tối cao căn cứ chức năng nhiệm vụ được giao, khẩn trương thực hiện các quy trình, thủ tục liên quan để sửa đổi, bổ sung các quy định của pháp luật liên quan, khắc phục những bất cập trong quy trình thực hiện, trong đó có quy định của BLTTHS, trình Quốc hội khóa XV, tại kỳ họp thứ 9 (tháng 5/2025) thông qua, bảo đảm đồng bộ với việc tổ chức thực hiện Đề án sắp xếp đơn vị hành chính các cấp và Đề án sắp xếp bộ máy của Viện kiểm sát, Tòa án.

2. Cơ sở thực tiễn

- Căn cứ kết luận của cấp có thẩm quyền về tiếp tục sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy Công an địa phương hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong thời kỳ mới, trong đó, tổ chức bộ máy Công an nhân dân gồm 03 cấp (Bộ, tỉnh, xã), không tổ chức Công an cấp huyện. Do đó, Cơ quan Cảnh sát điều tra của Công an nhân dân được tổ chức theo 02 cấp (Cơ quan Cảnh sát điều tra Bộ Công an và Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp tỉnh), không tổ chức Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp huyện.

Để triển khai tổ chức bộ máy mới trong thực tiễn, căn cứ Nghị quyết số 190/2025/QH15, ngày 27/2/2025, Bộ Công an đã ban hành Thông tư số 11/2025/TT-BCA quy định về tổ chức, bộ máy, nhiệm vụ, quyền hạn của Cơ quan điều tra; phân công Thủ trưởng, Phó Thủ trưởng Cơ quan điều tra; thẩm quyền điều tra hình sự trong Công an nhân dân. Theo đó, không tổ chức Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp huyện, chuyển chức năng, nhiệm vụ liên quan đến công tác điều tra hình sự của Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp huyện cho Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an cấp tỉnh.

Cùng với đó, ngày 27/02/2025, liên ngành tư pháp trung ương đã thống nhất ban hành Thông tư liên tịch số 02/2025/TTLT-BCA-VKSNDTC-TANDTC quy định về phối hợp giữa các cơ quan có thẩm quyền trong hoạt động tố tụng hình sự, quản lý, thi hành tạm giữ, tạm giam và thi hành án hình sự khi không tổ chức công an cấp huyện để kịp thời xây dựng cơ sở pháp lý cho các cơ quan tiến hành tố tụng thực hiện hoạt động khi không tổ chức Công an cấp huyện.

- Ngày 24/02/2025, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 29/2025/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tài chính, ngày 26/02/2025, Bộ Tài chính, Cục Hải quan Bộ Tài chính ban hành các quyết định¹ để điều chỉnh tên gọi, chức danh của các cơ quan, người được giao tiến hành một số hoạt động điều tra của Hải quan sau sắp xếp bộ máy, các cơ quan sau sắp xếp tiếp nhận lại toàn bộ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các cơ quan tương ứng. Theo đó, (1) Tổng cục Hải quan được tổ chức thành Cục Hải quan. (2) các Cục Điều tra chống buôn lậu, Cục Kiểm tra sau thông quan được tổ chức thành Chi cục Điều tra chống buôn lậu, Chi cục Kiểm tra sau thông qua. (3) Cục Hải quan tỉnh, liên tỉnh thành phố trực thuộc trung ương sau sắp xếp được tổ chức thành các Chi cục Hải quan khu vực (*gồm nhiều Cục Hải quan tỉnh, liên tỉnh sát nhập với nhau*). Chi cục Hải quan cửa khẩu được tổ chức lại thành Hải quan cửa khẩu, có các Đội trưởng, Phó Đội trưởng Hải quan cửa khẩu.

- Ngày 25/02/2025, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 35/2025/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nông nghiệp và Môi trường sau khi cấp có thẩm quyền thực hiện chủ trương hợp nhất Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn với Bộ Tài nguyên và Môi trường thành Bộ Nông nghiệp và Môi trường. Theo đó, Cục Lâm nghiệp và Kiểm lâm là đơn vị trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Môi trường trên cơ sở hợp nhất Cục Lâm nghiệp và Cục Kiểm lâm; Cục Thủy sản và Kiểm ngư là đơn vị trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Môi trường trên cơ sở hợp nhất Cục Thủy sản và Cục Kiểm ngư.

Như vậy, hiện nay, tổ chức và tên gọi của Cơ quan điều tra, cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra của Công an nhân dân và các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra của Hải quan, Kiểm lâm, Kiểm ngư có sự thay đổi so với quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự hiện hành.

- Ngày 06/3/2025, Chính phủ ban hành Công văn số 1808/VPCP-NC về việc đề nghị VKSND tối cao chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, trình cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 trong năm 2025.- Thực tiễn thời gian qua, việc quyết định thi hành án tử hình và tổ chức thi hành án tử hình ở nước ta còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc, trong đó, có nguyên nhân do BLTTHS chưa có quy định về thời hạn xem xét đơn xin ân giảm án tử hình.

Với các lý do trên, việc xây dựng *Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự* nhằm thực hiện kịp thời, hiệu quả các chủ trương, chỉ đạo cải cách về tổ chức và bộ máy của Đảng, Nhà nước, đáp ứng yêu cầu bức thiết từ thực

¹ Quyết định số 382/QĐ-BTC quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Cục Hải quan; Quyết định số 955/QĐ- BTC ngày 05/03/2025 và Quyết định số 968/QĐ- BTC ngày 05/03/2025 của Bộ Tài chính, Quyết định số 966/QĐ- BTC ngày 05/03/2025 của Bộ Tài chính, Quyết định số 20/QĐ-CHQ ngày 05/03/2025 của Cục Hải quan.

tiền, tạo cơ sở pháp lý để các cơ quan có thẩm quyền tiến hành tổ tụng tố chức thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao là hết sức cần thiết.

3. Về việc xây dựng, ban hành Luật theo trình tự, thủ tục rút gọn

VKSND tối cao thấy rằng, nội dung sửa đổi, bổ sung BLTTHS để khẩn trương thực hiện Nghị quyết số 190/2025/QH15, đáp ứng yêu cầu tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, các kết luận của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về sắp xếp tổ chức bộ máy của các cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng và các cơ quan, tổ chức khác có liên quan đến hoạt động tố tụng hình sự; thể chế hóa kịp thời các kết luận của Bộ Chính trị có liên quan được đồng bộ, phù hợp, thống nhất với các Luật dự kiến được ban hành cùng thời điểm (Luật Tổ chức VKSND, Luật Tổ chức Tòa án nhân dân, Luật Tổ chức Cơ quan điều tra hình sự) giải quyết yêu cầu cấp bách của thực tiễn thuộc các trường hợp được xây dựng, ban hành theo trình tự, thủ tục rút gọn quy định tại điểm b khoản 1 Điều 50 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

Từ những lý do nêu trên, Viện kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì xây dựng dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của BLTTHS và trình Quốc hội khóa XV xem xét, thông qua tại Kỳ họp thứ 9 (tháng 6/2025) theo trình tự, thủ tục rút gọn nhằm đáp ứng yêu cầu của Đảng và giải quyết kịp thời những vấn đề cấp bách phát sinh trong thực tiễn.

II. MỤC ĐÍCH, PHẠM VI, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ ÁN LUẬT

1. Mục đích

Hoàn thiện cơ sở pháp lý để bảo đảm phù hợp với tên gọi, thẩm quyền, nhiệm vụ, quyền hạn của các cơ quan, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng hình sự theo phương án sắp xếp, tinh gọn bộ máy đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt; bảo đảm giải quyết kịp thời vấn đề cấp bách phát sinh từ thực tiễn phát sinh liên quan đến thi hành án tử hình.

2. Phạm vi, quan điểm xây dựng dự án Luật

2.1. Phạm vi sửa đổi, bổ sung

Việc xây dựng dự án Luật lần này xác định là sửa đổi, bổ sung một số điều của BLTTHS để bảo đảm thực hiện Nghị quyết số 190/2025/QH15, Nghị quyết số 18-NQ/TW, các kết luận của Bộ Chính trị về sắp xếp tổ chức bộ máy của các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan, tổ chức khác có liên quan đến hoạt động tố tụng hình sự; thể chế hóa kịp thời kết luận của Bộ Chính trị về thi hành án tử hình để giải quyết vấn đề cấp bách phát sinh từ thực tiễn liên quan đến trình tự, thủ tục thi hành án tử hình; không mở rộng đến các nội dung khác chưa được tiến hành nghiên cứu, đánh giá, tổng kết, thảo luận đầy đủ, thống nhất, chi tiết theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

2.2. Quan điểm xây dựng

- Thể chế hoá các chủ trương của Đảng và Nhà nước liên quan đến sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy các cơ quan có thẩm quyền tiến hành tổ tụng, bảo đảm đồng bộ với quá trình xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới; thể chế hóa ngay các kết luận của Bộ Chính trị có liên quan để giải quyết các vấn đề cấp bách phát sinh từ thực tiễn.

- Quy định đầy đủ, không bỏ sót nhiệm vụ, quyền hạn, phù hợp thẩm quyền, đúng trách nhiệm của từng cơ quan, người có thẩm quyền tiến hành tổ tụng, từng cấp tổ tụng, bảo đảm các thủ tục tổ tụng phù hợp, thống nhất, không để xảy ra việc có những quy định chồng chéo hoặc mâu thuẫn trong quá trình thực hiện.

- Việc xây dựng bảo đảm phù hợp Hiến pháp năm 2013 và các nguyên tắc cơ bản của pháp luật tổ tụng hình sự.

- Bảo đảm đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng, chống vi phạm, tội phạm.

- Bảo đảm đồng bộ, thống nhất trong hệ thống pháp luật, bao gồm cả các luật dự kiến thông qua cùng thời điểm.

- Bảo đảm đúng tiến độ, lộ trình theo kết luận của Bộ Chính trị và yêu cầu của Quốc hội.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ ÁN LUẬT

1. Rà soát, tổng kết các điều luật của BLTTHS hiện hành có liên quan đến việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, các kết luận của Bộ Chính trị về sắp xếp tổ chức bộ máy của các cơ quan tiến hành tổ tụng và các cơ quan, tổ chức khác có liên quan đến hoạt động tổ tụng hình sự; các kết luận của Bộ Chính trị có liên quan và các Luật dự kiến được ban hành cùng thời điểm để đề xuất sửa đổi, bổ sung BLTTHS.

2. Báo cáo, đề nghị Ủy ban thường vụ Quốc hội bổ sung dự án Luật vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025 để trình Quốc hội khóa XV xem xét, thông qua tại kỳ họp thứ 9 (tháng 6/2025) theo quy trình tại một kỳ họp và xây dựng dự án Luật theo trình tự, thủ tục rút gọn.

3. Chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành xây dựng hồ sơ dự án Luật theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật;

4. Đăng tải dự thảo trên Cổng thông tin điện tử VKSND tối cao; lấy ý kiến tham gia của các bộ, ngành, Chính phủ, cơ quan có liên quan đối với dự thảo Luật.

5. Báo cáo Ủy Pháp luật và Tư pháp thẩm tra Hồ sơ dự án Luật.

6. Trình Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, cho ý kiến đối với Hồ sơ dự án Luật.

7. Tiếp thu, chỉnh lý dự án Luật theo ý kiến của Ủy ban thường vụ Quốc

hội; trình Quốc hội xem xét, thông qua.

IV. ĐỊNH HƯỚNG, BỐ CỤC, NỘI DUNG SỬA ĐỔI, BỔ SUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO LUẬT

Căn cứ các chủ trương của Đảng, Nhà nước, với phạm vi, quan điểm xây dựng dự án Luật nêu trên, xác định dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của BLTTHS với các định hướng lớn sau:

(1) Sửa đổi, bổ sung về các quy định liên quan đến cấp, tên gọi, thẩm quyền của các cơ quan, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng do tác động của việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW về sắp xếp, tổ chức bộ máy của các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan tổ chức khác có liên quan đến hoạt động tố tụng hình sự, các kết luận của Bộ Chính trị về sắp xếp, tinh gọn bộ máy của Bộ Công an không tổ chức Công an cấp huyện, kết luận về sắp xếp, tinh gọn bộ máy của VKSND và TAND theo hướng không tổ chức cấp huyện, cấp cao; có rà soát, đổi chiều các nội dung về tổ chức bộ máy và thẩm quyền của cơ quan, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng trong các luật liên quan dự kiến được ban hành cùng thời điểm (Luật Tổ chức VKSND, Luật Tổ chức Tòa án nhân dân, Luật Tổ chức Cơ quan điều tra hình sự...) để bảo đảm đồng bộ, thống nhất.

(2) Sửa đổi, bổ sung quy định đến thi hành án tử hình để thể chế hóa kết luận của Bộ Chính trị về Đề án “*Rà soát, đánh giá những bất cập trong Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự và Luật Thi hành án hình sự liên quan đến áp dụng hình phạt tử hình và thi hành án tử hình; nghiên cứu giảm bớt tội danh bị áp dụng hình phạt tử hình; tăng cường áp dụng biện pháp chuyển đổi từ hình phạt tử hình sang hình phạt tù*”, giải quyết vấn đề cấp bách phát sinh trong thực tiễn thi hành hình phạt này.

Theo đó, dự thảo Luật gồm 02 điều với các nội dung sửa đổi, bổ sung cơ bản như sau:

1. Điều 1. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự

1.1. Các khoản từ khoản 1 đến khoản 21, từ khoản 23 đến khoản 42 Điều 1 dự thảo Luật

Sửa đổi, bổ sung 77 điều luật liên quan đến sắp xếp, tinh gọn bộ máy các cơ quan tiến hành tố tụng theo hướng không tổ chức cơ quan cấp huyện và liên quan đến sắp xếp, tinh gọn bộ máy của các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra, cụ thể:

- Sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến tinh gọn, sắp xếp lại bộ máy Cơ quan điều tra từ mô hình 03 cấp (cấp bộ, cấp tỉnh và cấp huyện) chuyển thành 02 cấp (cấp bộ và cấp tỉnh) gồm: 06 điều (cụ thể là các điều: 4, 134, 146, 150, 163, 225).

- Sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến việc sắp xếp, điều chỉnh về tên gọi và bộ máy của các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra (Hải quan, Kiểm lâm, Kiểm ngư), gồm: 03 Điều liên quan (cụ thể là các điều: 35 và 39, 164).

- Sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến tinh gọn, sắp xếp lại bộ máy VKSND từ mô hình 04 cấp (cấp tối cao, cấp cao, cấp tỉnh, cấp huyện) thành 03 cấp (tối cao, cấp tỉnh và khu vực) gồm 06 điều (cụ thể là các điều: 4, 172, 173, 225, 239, 476).

- Sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến tinh gọn, sắp xếp lại bộ máy TAND từ mô hình 04 cấp (cấp tối cao, cấp cao, cấp tỉnh, cấp huyện) thành 03 cấp (tối cao, cấp tỉnh và khu vực) gồm: 15 điều (cụ thể là các điều: 4, 113, 262, 268, 269, 272, 275, 341, 344, 346, 364, 372, 373, 380, 382, 477).

- Sửa đổi, bổ sung các quy định khác có liên quan (quan hệ phối hợp, giao gửi quyết định, không tổ chức Nhà tạm giữ, cơ quan thi hành án hình sự Công an cấp huyện...) gồm: 46 điều (cụ thể là các điều: khoản 1 Điều 113, khoản 2 Điều 114, khoản 5 Điều 119, khoản 4 Điều 121, khoản 3 Điều 122, khoản 2 Điều 124, khoản 2 Điều 128, khoản 2 và khoản 4 Điều 129, khoản 3 Điều 152, khoản 1 Điều 169, khoản 3 Điều 170, khoản 1 và khoản 3 Điều 171, khoản 3 Điều 179, khoản 3 Điều 180, khoản 1 Điều 189, khoản 1 Điều 190, khoản 1 Điều 191, khoản 2 và khoản 3 Điều 193, khoản 1 và khoản 2 Điều 197, khoản 2 Điều 198, khoản 2 Điều 201, khoản 1 Điều 202, khoản 2 Điều 204, khoản 4 Điều 229, khoản 2 và khoản 3 Điều 231, khoản 4 Điều 232, khoản 1 và khoản 2 Điều 235, khoản 1 Điều 289, khoản 1 và khoản 2 Điều 439, khoản 1 Điều 449, khoản 2 Điều 457, khoản 1 Điều 475, khoản 2 Điều 485...).

1.2. Khoản 22 Điều 1 dự thảo Luật

Sửa đổi, bổ sung 01 điều luật (Điều 367) để thể chế hóa kết luận của Bộ Chính trị về Đề án “*Rà soát, đánh giá những bất cập trong Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự và Luật Thi hành án hình sự liên quan đến áp dụng hình phạt tử hình và thi hành án tử hình; nghiên cứu giảm bớt tội danh bị áp dụng hình phạt tử hình; tăng cường áp dụng biện pháp chuyển đổi từ hình phạt tử hình sang hình phạt tù*”, cụ thể: sửa đổi Điều 367 BLTTHS về thủ tục xem xét bản án tử hình trước khi thi hành theo hướng: (1) bổ sung thời hạn Chủ tịch nước xem xét quyết định ân giảm đối với người bị kết án, bổ sung trình tự, thủ tục các cơ quan tiến hành trong trường hợp Chủ tịch nước quyết định ân giảm/không ân giảm thì Chánh án Tòa án nhân dân cấp tỉnh đã xét xử sơ thẩm tổ chức việc thi hành bản án tử hình theo quy định; (2) bổ sung thêm một khoản để quy định về trình tự, thủ tục khi Tòa án quyết định việc hoãn thi hành án trong thời hạn 02 năm khi có căn cứ theo quy định của pháp luật hình sự để thể chế hóa kết luận của Bộ Chính trị đối với Đề án về tử hình đã nêu ở trên; (3) bổ sung thêm một khoản để giao

Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với Chánh án Tòa án nhân dân tối cao quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Điều này.

2. Điều 2. Hiệu lực thi hành và điều khoản chuyển tiếp

Nội dung điều luật gồm 2 khoản, cụ thể:

- Khoản 1 quy định về hiệu lực thi hành của luật, theo đó, Luật có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/7/2025.

- Khoản 2 quy định về điều khoản chuyển tiếp theo hướng:

Kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2025: (1) Đối với những vụ việc, vụ án do Viện kiểm sát nhân dân cấp huyện, Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý, giải quyết nhưng chưa kết thúc được chuyển cho Viện kiểm sát nhân dân khu vực, Tòa án nhân dân khu vực tương ứng để tiếp tục giải quyết; (2) Đối với những vụ việc, vụ án do Viện kiểm sát nhân dân cấp cao, Tòa án nhân dân cấp cao thụ lý, giải quyết nhưng chưa kết thúc được chuyển cho Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao để tiếp tục giải quyết.

V. TÍNH THỐNG NHẤT CỦA DỰ THẢO LUẬT VỚI CÁC VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT TRONG CÙNG LĨNH VỰC VÀ CÁC LĨNH VỰC CÓ LIÊN QUAN ĐẾN NỘI DUNG DỰ ÁN LUẬT

Nội dung sửa đổi, bổ sung nhằm thực hiện Nghị quyết số 190/2025/QH15, đáp ứng yêu cầu tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, các kết luận của Bộ Chính trị về sắp xếp tổ chức bộ máy của các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan, tổ chức khác có liên quan đến hoạt động tố tụng hình sự; thể chế hóa ngay theo các kết luận của Bộ Chính trị có liên quan và đồng bộ, thống nhất, với các Luật dự kiến được ban hành cùng thời điểm (Luật Tổ chức VKSND, Luật Tổ chức Tòa án nhân dân, Luật Tổ chức Cơ quan điều tra hình sự), không mâu thuẫn, chồng chéo với hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật của nước ta hiện nay.

Việc dự thảo Luật không sửa đổi các nội dung liên quan đến hợp tác quốc tế. Do đó, dự thảo Luật hoàn toàn tương thích với điều ước quốc tế có liên quan mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

VI. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH

1. Về kinh phí để triển khai thi hành Luật, cần bố trí kinh phí theo quy định pháp luật để thực hiện các công việc sau:

- Tuyên truyền, phổ biến Luật sau khi được Quốc hội thông qua (biên soạn tài liệu, tổ chức hội nghị tập huấn trong cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng).

- Sửa đổi, bổ sung, ban hành các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Luật. Nguồn kinh phí bảo đảm chi phí nêu trên sẽ được cân đối từ ngân sách

Nhà nước và nguồn kinh phí hợp pháp khác; ngân sách nhà nước bảo đảm trên thực tế là không lớn, khả thi và được thực hiện theo đúng quy định của pháp luật.

2. Về nguồn nhân lực để thực hiện luật: là đội ngũ nhân lực hiện đang được giao thực hiện nhiệm vụ thực hiện các hoạt động tổ tụng hình sự, không làm tăng tổ chức bộ máy và biên chế hưởng lương từ ngân sách nhà nước.

Trên đây là Tờ trình của VKSND tối cao về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của BLTTHS, kính trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ủy ban Pháp luật và Tư pháp của Quốc hội;
- Chính phủ;
- Lưu: VT, V14.

VIỆN TRƯỞNG

Nguyễn Huy Tiến